

- nocek Natterera (*Myotis nattereri*) — 79 osobników
 — gacek brunatny (*Plecotus auritus*) — 104 osobniki

Włączając 14 osobników niezidentyfikowanych i 1 osobnika nocka Bechsteina tego dnia naliczyliśmy 504 osobniki należące do 5 gatunków.

LITERATURA

PUCEK Z., RACZYŃSKI J., 1983. *Atlas rozmieszczenia ssaków w Polsce*. PWN, Warszawa.

STEBBINGS R. E., 1988: *Conservation of European Bats*. Christopher Helm, London.

URBAŃCZYK Z., 1989. *Nietoperze Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego*. Muzeum Regionalne. Świebodzin.

SUMMARY

One male of the Bechstein's bat (Myotis bechsteini) has been found on November 24 th, 1990 at Strzalinę near Tuczno (53°11'N, 16°13'E; UTM WU 89).

It is the most northernly locality of this very rare species in Poland. The distance to the nearest known locality is about 100 km.

Tadeusz Czwałga

INTERESUJĄCA OBSERWACJA PRZELOTU NIETOPERZY

An interesting observation of a passage of bats

14 października 1990r. o godz. 15.30 na terenie leśnictwa Radowice (N-ctwo Sulechów) zauważyłem przelatujące na pn.-zach. stado 19 nietoperzy. Leciwały one dość wolno, w luźnym, „bezladnym” szyku na wysokości od kilku do kilkunastu metrów nad lasem. Obserwowałem je z odległości około 150 m przez lornetkę 11x40. Jak się wydawało podczas przelotu niektóre osobniki polowały na owady.

W dniu obserwacji było słonecznie i bezwietrznie a temperatura powietrza dochodziła do +24°C.

Przeloty nietoperzy między letnimi a zimowymi kryjówkami są dziś dość dobrze poznane głównie dzięki prowadzeniu ich znakowania (Harmata 1971). U niektórych gatunków stwierdzo-

no przelot na znaczne odległości jak np. u karlika większego (*Pipistrellus nathusii*), u którego zarejestrowano przelot na odległość 1600 km. Większość nietoperzy z racji nocnego trybu życia wędruje w sposób mało widoczny a tylko nieliczne gatunki bardzo rzadko można obserwować lecące w dzień jak np. borowce, karliki malutkie czy mroczki posrebrzane. Literatura przyrodnicza rzadko podaje przykłady dziennych obserwacji przelotu dużych grup nietoperzy. Do wyjątków należy np. obserwacja Fickensteina, który 23 września 1933 r. na Łużycach widział przelot około 500 nietoperzy lecących z północy na południe razem z ptakami (Harmata 1971).

LITERATURA

HARMATA W., 1971: *Wędrowki i orientacja przestrzenna nietoperzy*. Nauka dla wszystkich. Nr 131. Kraków.